

FEHÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1.

Egyes szám: hétköznap 2 f.

Vásárnap 4 f.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Az új hadikölcsön.

Állítólag Montecuccoli, osztrák hadvezér mondotta volna, hogy háborúhoz három kellék szükséges: az pénz, pénz, pénz. Az idő a nagy csatavesztő osztrák generális mondatát igazolta is, de némileg meg is korrigálta. Kell a háborúhoz pénz, még pedig sok pénz, de kell más is. Hindenburg azt mondotta, hogy az a fél fog győzni a háborus-kodók közül, amelyeknek jobb, ellentállóbb idegei vannak. A háború fényes tanúsága annak, hogy mi is és a németek is eddig mindakettővel pompásan megálltuk a helyünket. A németek megcsodált vasfegyelmén és bámulatos kitartásán bármennyit gonyolódik is a szellemeskedő, könnyűvérű francia és a futball-imádó angol, az végül is győztesen fog ott maradni a porondon. Ami katonáink kárpáti harcát megcsodálta egész Európa, jóbarát, ellenség egyaránt. A velősorvasztó hideg, a kárpáti jégmezők, a feneketlen hófúvások, a csikorgó, téli dermesztő fagy nem tudták kicsavarni katonáink kezéből a fegyvert. Nagyobb tüzzel, nagyobb lelkesedéssel verekedtek, küzdöttek a Kárpátokban, mint bárhol mássutt s az orosz óriás megtorpant. A háború tehát megmutatta, hogy acélos izommal, bátorsággal, ideggel ugyancsak bírjuk a küzdelmet.

S pénzünk? Az is volt és lesz ezután is, mert kell, hogy legyen. Anglia bizva kiapadhatatlannak hitt pénzeszsákjaiban még a háború elején azt hirdette, hogy az lesz a győztes a nagy világháborúban, akinek sikerül előteremteni az utolsó milliárdot, szóval az fog győzni, aki bírja nemcsak katonáival, ideggel, hanem pénzzel is. Persze azt hitte és gondolta, hogy az a bizonyos utolsó milliárdot majd ő fogja összekaparni a kínkes Indiából, a bötérmő Egyiptomból, a mesés Ceylonból, a gyémánttermő Búrfeletről, a testvér Kanadából és Ausztráliából. Sz az ellenfelek: Németország és Ausztria-Magyarország majd hamarosan összeomlanak. De nagyobb család még alig

érte a tekervényes eszű, kalmár angolokat, mint ezzel a térvükkel; Schylock az uzorás nagyon elszámította magát.

Németország nemcsak a 2 millió önkéntesével ejtette bámulatra a világot, hanem azzal is, hogy a háború első hónapjaiban 5 milliárdnyi hadikölcsönt hozott össze. Alig egy hónapja bocsátották ki a második német hadikölcsönt és a német nép áldozatkészsége nem kevesebb mint 9 milliárd márkát adott össze. Azok mellett a fényes sikerek és diadalok mellett ez a gazdasági diadal sem kis jelentőségű. Le a kalappal ez előtt a nép előtt, mely így tudja szeretni hazáját, mely ha kell tud áldozni vért; életet, pénzt a haza oltárára!

És mi? Hadseregünk már 9 hónapja birkózik egy tuleróiban levő nagy hadsereggel. Nem egy helyen fényes diadalt aratott rajta, s nem egy sajtó, sulyos sebet ütött a lomha kolosszus sárkánytestén. Katonáink vívőessége, hősiesség magatartása méltán állítható a német bajtársaké mellé. De áldozatkészségben sem maradtunk el. Mikor pénz kellett, Ausztria és Magyarország lelkes népe közel negyfedét milliárdot ajánlott föl hadikölcsönre.

Most újabb hadikölcsönt fognak kibocsátani. Szükség van arra, hogy a háborút sikerrel, jó eredménnyel, diadalmasan fejezhessük be. A haza kíván tőlünk egy kis áldozatot, de így kívánja ezt a magunk érdeke, harcterein küzdő katonáink és gyermekeink. A második hadikölcsön kell, hogy éppen olyan fényes eredménnyel végződjék, mint az első. Mind Ausztriában, mind Magyarországon milliárdokra rug az évi takarékbetétek összege, melyekből csak elenyésző csekélység lett hadikölcsönképpen jegyezve. A héverő, a föl nem használt pénzeknek elő kell jönniök a ládafiából, a Wertheim szekrények titkos odúiból! Fényes üzletet kínál az állam, — hisz nagyobb összegek után még 4 százalékot is néheznek fizetnek a takarékok — kintűnő, biztos helyet ad a pénzünknek, melynél biztosabb, jobb, kamatozóbb Wertheim-szek

rényt keveset találhatunk. A bámulatraméltó német nép, mely mint katonai nemcsak verekedni és győzni tud, amely kitűnően ért az üzlethez is — hisz azért vicsoargatja rá fogait az irigy angol — 9 milliárd márkát jegyezt a második hadikölcsönből, tehát nekünk is követni kell a

példát, mert különben magunkról állítanánk ki a szegénységi bizonyítványt. Ha a németnek kitűnő üzlet a hadikölcsön, akkor bizonyára nekünk is az lesz, ha a németnek hazafias kötelesség a hadikölcsönjegyzés, akkor mi sem maradhunk el tőle egy talpalatnyira sem!

Avitágháború.

A kárpáti véres harcokban ami kitűnő gépfegyvereink és ágyúink óriási rendeket vágtak a mindenáron támadó orosz csapatok között. A támadás elült, önkéntelen fegyverszünetre van kényszerítve a cár megfoglyozott hadserege. Van oka rá, mert angol és francia jelentések szerint az oroszok halottakban és sebesültekben a kárpáti harcokban fél millió embert vesztek. Már az első kárpáti offenzíva, amikor az oroszok az osztrák-magyar arcvonalat át akarták törni, 150.000 emberükbe került. Oroszország kénytelen volt decemberben az offenzívát beszüntetni és seregét újra csoportosítani. Karácsonykor az offenzívát újra kezdték, de a legörültebb emberparálás dacára, a kísérlet eredménytelen maradt. Február elején ez a hatalmas hadsereg is összeomlott, miután 200.000 embert veszített. Angol becslések szerint március első napjai óta 100.000 emberbe került az új offenzíva.

A franciák minden erejüket megfeszítik, hogy csak némi sikert érhessek is el. Minden fegyvert fogható embert beállítanak a hadsereg szolgálatába s aki csak némileg képes rá, harcvonalba viszik, a helyi szolgálatot pedig az alkalmatlanokkal látják el. Szóval Franciaország kijátssa

utolsó ütőkártyáját, hogy elűzze földjéről a hatalmas ellenséget. Az így megszorított francia hadsereg az angolokkal talán el fog érnit itt-ott némi részleges sikert, végső célját azonban soha el nem érheti, a német akaratáról az utolsó lehelletig el len fog állani, amint hogy nap-nap után meghűsít minden támadási kísérletet.

Az angolok

józanabbik része, miután látja a 9 hónapos háború sikeretelenségét; kezdi unni a haszontalan vérontást; napról-napra szaporodnak a jelek, hogy Angliában a kijózanodás kezd fölülkerekedni. Különösen a munkáspárt fejt ki nagy agitációt a háború ellen.

A török harctérről

ugyancsak kedvező hírek érkeznek. A Kaukázusban folyó harcok az orosz sereg teljes visszashorításával végződtek. A Dardanellák körüli harcokban a török ágyúk hasznavehetetlenné tettek két ellenséges torpedónaszádót, elsüllyesztették a Manitou angol szállítóőzöst, melynek 100 embere a vízbe fullt. A törökök egyébként a Bosporus mindkét oldalán sürgősen egész sor nagy erődítést építettek, így nyugalmossal várhatják a szövetségesek legközelebbi hadműveletét.

SÓVEGJARTÓ vászonruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zophijrek, karton, schiffon és damasztból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szállító árak

A Kárpátokból.

Hindenburg-ered katonája, aki civilben a székesfehérvári tanterületnek tagja, írja a következő sorokat:

Tekintetes Szerkesztőség!

A hóval borított Kárpátok felhőterv csusai közt leírhatatlan kellemes érzést tölt el, midőn a tűz mellett melegevő a Fejérmegyei Naplóból a hazai híreket olvasom.

Március 31. lapszám került a kezembe, melyben a nagyhéti lamentációkat éneklők nevei szerepelnek.

Faj, hogy mióta fehérvári tanító vagyok, először hiányoznom kell e névsorból. Mintha csak tendenciózusan pótolni akarná a Tek. Szerkesztő ur — nem tudom ki-nek elmondása után — az „epizódok” közé került a velem történt két galicai história.

Furcsa hívástunk volt az idén!

Nagycsütörtökön a harangok hangjával együtt nem némutalt el az águk hangjai, sőt Nagypénteken reggelre több mint két-ézer muszka vére festette pirosra ezredünk előtt a másfél méteres havat.

Laczkovics zászlós ur 2 százossal az egy gépfegyverrel több mint 500 muszka küldött a másvilágra kvartélycsinálónak, az utánuk menő sok ezer számára. Igaz, hogy nem egy jobbsorsra érdemes honfitársunk is elment velük kísérőnek. De nem csoda! A mi embereinket nem lehet fékezni, ha támadásról van szó. Ne hagyj magad! szürke a parolin. Ez a jelszó, mely mellett halomszámra lök mieink a muszkaikat.

Tar zászlós ur karját keresztül lökték. Nem sietett körhízába. Három napi pihenés után ma reggel ismét visszament a tűzvonáiba.

Nem félsz a mi bakánk a haláltól, csak a zord idő ne tegye nyomorékká.

Az ezredparancsnokság minden elkövet, hogy a legénység az elvezített erőt rendes táplálékkal pótolhassa. Az ennyivalót minden nap át kell adni a tűzvonalban levőknek, bármily veszedelmes helyen vannak is.

A fehérvári ismerősök közül mostanában senkivel sem történt említésre érdemes baleset. Egészségben vagyunk még itt: Sebehegyi hadnagy ur, Laczkovics, Tar zászlós ur, Héjji, Ocsipa, Zalka őrmester, Novák zugsführer, Ocsipa gefreiter s amennyiben ritkán írhatunk haza s minden jóbarátunknak nem értesíthetünk hogylétünkéről, kérem a tek. Szerkesztőseget, közölje jóbarátaink és ismerőseinkkel, hogy nincs a hazavágyáson kívül semmi komolyabb bajunk, s ha valamelyik bolondos muszkaigolyó belénk ütökne s át küldene bennünket a másvilágra, tarisanak meg mindnyájunkat jó emlékküben.

Zalka és Héjji őrmester ur parancsára bocsnatokat kell kérnem, hogy tévedésből az „öreg” jeltől elfelejtettem nevük elé írni, melynek pótlását tisztelettel kérem.

Az összes otthonlevő jóismerősöket az itt küzdő földiek nevében üdvözöljük. V. K.

Nyisson a város fűzőiskolát!

Egy pár hónapja lesz irnen onnan, hogy jóféle kis hadikenyőre, kukoricakenyőre szoritottak bennünket. Esszük mindnyájan, ki jó kedvvel ki nem, de elfogy, mert ha más pines; hát a kukoricakenyő is jó. Nem is panaszképpen írjuk e sorokat, hanem másért. A kukoricakenyő sütése, mint azt a fogyasztók igazolják, nem sikerül és pedig azon egyszerű okból, mert az ilyenhez nem szokott háziasszonyok, de még a pékek egyrésze sem ért hozzá. Sütnék olyan kenyeret, mit megenni igazán áldozat, amely, hogy kárba ne vesszen, végre is a disznók elé jut. Ilyenformán a hatóság minden előrelátása és intenciója kárba vész, mert ezzel a hozzá nem értéssel lisztkészletünknek jó nagy százalékát pazaroljuk el.

A főváros, mikor az kötelező 50 százalékos kukoricaiszt keverési rendeletet behozták, fűző és sütőiskolát nyitott, ahol hozzáértő egyének megintották az érdeklődő gazdaasszonyokat a kukoricakenyő sütésének módjára. A sütőkursuson városunkból is többen résztvettek, akik bizonyára szívesen megteszik azt, hogy ott szerzett tapasztalataikról számot adnak a gazdaasszonyainknak is. Jó lenne tehát, ha város gondoskodnék egy ilyen fűző- vagy sütőiskola felállításáról, nehogy a hozzá nem értés folytán elpazarolt lisztmennyiség miatt esetleg bajok álljanak elő.

A kétféle mérték.

Ja, paraszt, az más!

A magyarországi szociáldemokrácia zsidó kolompósaíró minden világos látása ember tudja, hogy ezek a népboldondító legények a szocializmus ürügye alatt a legvadabb felekezeti igaztást üzik a kereszténység ellen. Csodálatos, hogy az elboldondított tömeg olyan lassan vészi észre a tolvajköpönyeg alóli kandikáló kaptánt. Egy kis fölvilágosító, kijózanító példával íme mi is szolgálunk!

Meghall, mondjuk, Kiss Péter református, vagy Kovács István katolikus elvtárs. Elparentálják a Népszavában, írnak róla 5—10 sort, megírják a temetését is és pedig így: *...*

Nem kell pap. Nagy Gábor elvtárs temetése f. hó 20-án ment vége nagy részvét mellett. A halottat utolsó útjára elkísérték a helyi szervezetek teljes számban. A chalottaházánál Kohn Ignác elvtárs, a kispisti lakatosok szakgyógyulatójának elnöke mondott megható bucsuzató szavakat, majd a gyászoló tömeg kikísérté a halottat a temetőbe, hol a sirnál Bamberger Chajim elvtárs mondott néhány barati szót bucsuzató. Az egyházi szertartást helyettesítő bucsubeszédek nagygyon meghatották a gyászoló közönséget.

A Népszava 1915. április 21. számában pedig ezeket olvashatjuk:

Ehrenfeld Adolf utolsó útja. Kedden délután temették **Ehrenfeld** Adolfot a rákoskeresztúri zsidótemető halottasházából. A kik ott lehettek azok közül, akik ezt a derék embert szerették, azok mind ott voltak. Az egyik komoran egyszerű szertartási tereben volt elhelyezve a fekete lepellel borított koporsó. *Pont 3 órakor kezdtek meg a halott egyházi bucsuzatását.* Ennek végzetével néhány elvtárs állaira emelte a koporsót és elvitték a sírhoz, amely a temető legszélsőbb részében volt megásva.

Ime, méltóztatik látni, ez a különbség a Nagy Gábor temetésénél és Ehrenfeld Adolf temetése között! Amott nem kell pap, emitt azonban igen, mert tesszik tudni a Nagy Gábor katolikus volt, az Ehrenfeld Adolf meg zsidó. Szóval igaz a közmondás, holló a hollónak nem vájja ki a szeméit.

Eddig van.

Fejérvármegye tanügye.

A vármegye területén az óvó és tantőkelesek összeírása a mult évben az összes községekben szabvány szerint megtörtént, s a mult tanévi adatokat véve figyelembe, a mindennapi tantőkelesek száma 07 százalékkal emelkedett. A beiskolázás, illetve iskolába járás kedvező volt, igazolatlannal mulasztás aránylag kevés fordult elő. A külterületekről a községbe járó tantőkeleseknel volt észlelhető gyakoribb mulasztás, ami különösen a téli zord időjárassal s a nagy távolsággal menthető.

Ez időszerint a vármegye területén működésben van 25 állami elemi iskola 75 tanítóval 8 községi iskola 66 tanítóval, 1 v. alapítványi 1 tanítóval, 1 kincses úri 1 tanítóval, 104 rk. jellegű iskola 216 tanítóval, 53 rf. iskola 93 tanítóval, 7 ev. iskola 10 tanítóval, 5 izr. iskola 9 tanítóval, 18 urolami iskola részben rk. jelleggel, 1 zben magánjellegű 18 tanítóval. Végigis 230 iskolában 487 tanító működött és pedig 97 osztatlan iskolában, melyek közül 12 állami, 61 rk., 24 ref., 4 ev., 4 izr., 18 magán és urolami és 126 osztott iskola közül 2 tanítós: 9 állami, 29 rk., 27 ref., 3 ev., 1 izr. és 2 községi 3 tanítós: 9 rk., 2 ref.; 4 tanítós: 3 rk., 2 ref. jellegű, a többi 5-től 10 tanítós iskola rk. jellegű és állami.

Vn további 3 állami, 10 községi, 16 rk. és 1 egyestületi jellegű ovoida. Ezek közül csak 12 van nemzetiségi vidéken, ahol a rendszeres foglalkoztatáson kívül fűsúlyt fektetik a magyar nyelv tanítására.

A kir. tanfelügyelő és a tanfelügyelőség iskolatőgatosására jogosított személyzete 178 iskolánál 310 tanterebben teljesített iskolatőgatosást, s az átlagos eredményt kielegítőnek lálták. Örvendetes körülmény, hogy nemzetiséglakta községek iskoláiban 1 kivételével a tanítás nyelve magyar. Szászhalombattán hivatalosan szerb a tenyelve, de a felsőbb osztályokban már a tanítárgyak tanítása legnagyobb részben magyar nyelven történik és pedig eredményesen.

Háború apróságok.

A hadivéselő államok hadereje. A háború kitörésekor az angol hadsereg négy hadosztályból állott, 1915. év elején a fronton már tíz hadosztály harcolt. Azóta is és most is folyton erősítik a hadsereget. Április vége felé az angol hadsereg hatszáz ezer ember, de a most ki- képzendő besorozott nyolccsal együtt még kiegészítik nyolcszáz ezer emberre. Az ente erei egy újabb számitás szerint a következők: Oroszország hét millió, Franciaország és gyarmatai 3 millió 800.000, Anglia 2 millió. Ezzel szemben Ausztia és Magyarország jelenleg 4 millió 500.000, Németország pedig 5 millió 700.000 katonát. Hozzá kell számítani a török erőket. Ezekről azonban pontos adatunk nincs, de legalább is több mint 500.000-re lehet a török hadsereget tenni. A tizenhárom millióval szemben 11 millió 700.000 katona áll, azonban nemcsak a mennyiség, hanem a minőség is dönt, mert egy millió ember még nem egy millió katona.

150 veszteségi lajstrom. A megjelent veszteségi lajstromok szerint elesett: tiszt 3.549, legénység 63.640 összesen: 67.189, Megsebesült: tiszt 12.275, legénység 347.479 összesen: 359.744. Fogságba került: tiszt 1.044, legénység 44.919 összesen: 46.963. Az összes veszteség tehát a március hó 27 ig megjelent százon veszteségkimutatás alapján 746.028, összesen: 473.496.

Vagyis a veszteségi lajstromokban március 27 éig összesen negyszázhatvenháromezernyolcszázkilencvenhat ember neve szerepel. A tényleges veszteség azonban ezen számnál jóval kisebb, mert a sebesültek legnagyobb része hosszabb-rövidabb idő múltával felépülve, ismét visszatért a harcra. Erdekes a fenti adatok közeise azért is, mert f. évjanuár hó 10 én a gonf. Vöröskereszt egy kimutatást tett közzé, mely az összes hadviselő hatalmak veszteségét publikálta. Ez a kimutatás oly horribilis nagy számadatokat közöl, hogy méltán megdöbbent mindenki azok látára. Egy kis utánjárassal és szakszerű boncolgatással azonban hamarosan meg lehet arohgyózkodni, hogy a kimutatás adatai nem lehetnek helyesek. Csak két példát kell erre felhozni.

A gonfi kimutatás Montenegro összes veszteségét 91.000 emberre teszi. Montenegro összes lakossága az utolsó népszámlálás szerint 800.000 ember volt. Lehetsélen tehát, hogy egy 800.000 lakossal bír ország hadseregének vesztesége 91.000 ember legyen. Mert ha az ország lakosságának a felét vesszük harc-képes férfiank, mely szám azonban erősen túlzott és a veszteséget 25%-al számítjuk, még ugy is csak 60.000 ember kerül ki. Megjegyzendő azonban, hogy 15%-kal is túl nagyarányúnak volna a veszteség felvéve. Japán vesztesége a gonfi kimutatásban 55.500 emberrel van felvéve. Japán eddig az egész háború folyamán csak Csingtau ostromával szerepelt. Csak hogy emnéi 55.500 embert vesszünk volna, az alig hihető. Az 55.500 ember közül 2500, mint hadifogly van kimutatva. Erdekes volna tudni, hogy ezt a 2500 embert hol fogták el és melyik állam katonái? Az egész dingsitaj német helyőrség japán fogságban van. Talán a japán hadifogságban levő németeknek a foglya ez a 2500 japán?!

Hősök a hőskért.

Székesfehérvár az elesett hősöknek emlékét fog állítani, hogy a késő utókorak is hirdesse vitézségüket. A gyűjtést maguk a katonák kezdték meg, akik a harc-téren vannak és egymásután szerzi a dicsőséget a magyar névnek. A gyűjtés megkezdéséről és első eredményéről ma a következő levelet kapta a Fejérmegyei Napló a harcterről:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A székesfehérvári 17. honvéddal gyalogezred legénysége a harctéren elesett bajtársak emlékére Székesfehérváron emelendő emlékkövére gyűjtést indított a harctéren.

Az I. század legénysége közül a következők adoztak:

Szebehely Géza őrmester 3 K. Kókány András, Cszimadia László, Maron László, Petrich Kovács László, Schärer Mátyas, Egyed Gáspár, Pál Lajos, Moós István, Schweighardt István 2-2 K. Pütiér János szakaszvezető, Galambos István és Panich János tizedesek, Györfi Ferenc tizedes, Juhász Lajos ővezető, Vörösmarty Károly, Mészáros Gábor, Feit Henrik, Bodri Ferenc, Farkas Sándor, Gervald Bálint, Dudik József, Róman Flórián, Vyanyács Tivadar, Bajcsi István, Baksa János, Szabó István, Tönkö János, Szontagh György, Karnai Kálmán, Barcsai Lajos, Tobel István, Fröhlich Sándor, Juhász Lajos, Tifinger István, Galambos István, Niedermayer János, Illés József, Szijártó Kálmán, Valtér István, Kóvecses József, Gárvány Nagy, Müller József, Györfi Ferenc, Nagy József, Borbély József, Takács József, Takács Lajos, Régi István, Régi Sándor, Kovács József, Dauner János, Haga Jakab, Krémer Ferenc, Trautman János, Kerber János, Szkira Vince, Luszcsik János, Priskai István honvédek, 1-1 koronát.

Truckó Mihály szakaszvezető, Brunner György honvéd, 70-70 fillért.

Tóth Mihály, Hercinger István honvédek 60-60 fillért.

Ferber József, Schmier Péter, Stein György, Peszi Konrád, Dresch András, Böcs András, Gede István, Csibák János, Merendi Károly, Erdős Péter, Ori József, Nagy József, 40-50 fillért.

Fehér László tizedes, Gáspár István, Németh Vidyel, Katóna István, Szöke Antal, Pinter Gábor, Golic Mátyas, Kézli Ferenc, Mayer Ferenc, Grábics Pál, Stadler Mihály, Farkas Márton, Sárközi József, 40-40 fill.

Farkas József, Márta Lajos, Madarász Gáspár, Gerstmar József honvédek 30-30 fill.

Gáspár János, Matuz József, Puska Mihály, Krel Henrik, Frenik János, Pádár János, Takács Imre 20-20 fill.

Kérem a tekintetes Szerkesztő Urat ezen névsor leközlésére, mert a legénységnek nyilvános elszámolást igénylünk, másrészt jó példa gyanánt fog szolgálni az otthonlevő legénységnek.

Az őszeg az ezredtörzsek adatait, s illetékes helyére az fogja juttatni.

Mi most meglehetősen jól érezzük magunkat itt a harctéren. Panaszkodni csak az időre van gyunk és okunk, mert az nagyon változatos.

Mielőtt zárom soraimat, a 17-es honvédek üdvözlését tolmácsoljuk Székesfehérvár szab. kir. város mélyentisztelt közönségének.

Szebehely *Maron László*
őrmester. *szakaszvezető.*

Fémet a hadseregnek!

Az Országos Hadségélyező Bizottság felhívást intézett az ország minden rétegéhez, hogy a háború tovább folytatásához fémet adjanak.

A fém behozatalt az ellenség meg aka ja akadályozni, hogy azzal bontítsa meg erőnket, melylyel különben nem képesek a tulajdon dűcára sem megbirkozni. Minden polgárnak hazafias kötelessége, hogy a hadvezetőség segélyére siessen és hazánk határain belül öszszgyűjtson minden fémet, hogy annak segítségével diadal arassunk ádáz ellenségeinken.

Felkérjük tehát a város öszszes lakosságát, kutassa át lakását szorgosan és minden fémet szedjen össze.

Vas és acél nem kell. Azonban réz, vörösréz, ólom, ón, staniol, nickel, bronz, alumínium, alpacpa bármily alakban, a legkisebb törmelék is használható.

Szedjük össze tehát a fémből készült gyertyatartókat, mozsarakat, vasalókat, kilincseket, üstököt, lábást, fazekat, kanalat, kést, villát, ablakzárakat, kulcs-cinkeket, szegeket, srófkot, gyermekjátékokat, üvegpuk a kokat, staniolpapirost, gyűszűt, vízvezeteki csapokat, villanydrótot, villanykörték srófját, ólomzárakat, tintatartókat, csemgyetűket, harangokat, lámpákat, lámpasrófkot, órasúlyokat, óralkulcsokat, jó vagy rossz stb. bármily állapotban is.

Minden háznál készítsék össze a fémeket fr. április hó végéig és a gyűjtőkocsi május hó 3-án össze fogja szedni.

A Székesfehérvári Hadségélyező Bizottság.

HIREK. Napló.

A kukoricakenyér után, azt hiszem, legtovább a munkáshányról esik szó az emberek között. Ez a súlyos probléma zavarja éjjelről-éjjelre álmunkat, hogy miként lesz megművelve a föld, amelynek bőséges gyümölcseire ugyancsak nagy szükségünk lesz a közel jövőben. A hatóságok, maga a hadvezetőség is: minden módot megpróbál, hogy ezt a nehézséget megoldja, hogy a termés biztosítva legyen. Katonákat szabadságnak, kényser-munkarendszeri léptetnek élethe, aranykönyvet készítenek a dolgozók tömegéről, szóval erélylyel, förtélylyal törekednek arra, hogy fennakadás ne legyen. Jón azután egy örvendetes hír. Százával ajánlkoznak felvidékről dolgozni. Azt hittük, hogy veredés lesz azért a pár száz dolgozó karéért, hogy talán szét kell őket darabolni, hogy mindenkit kielégíthessenek s ime, mikor munkás jelentkezik, a munkahány megszűnt. Nem kell senkinek. Illetve csak három gazdaembernek van rá szüksége. A többi nem éri a hiányt, a többinek nem kell mun-

kás. Kérdezzük tisztelettel, mire való volt akkor a nagy jerichói láрма, hogy nincs, aki dolgozzék, aki megművelje a földet? Hát ha nincs, miért nem kell a jelentkező munkás? Ha pedig van, aki dolgozik, minek kürtöltek munkáshányról? Csak nem azért, hogy ez is jog-cim lehessen az áremeléshez? Hogy a jövő termés áránál is azzal állhassanak elő: ja kérem, drága volt a napszám a munkáshány miatt. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy még hányan veszik igénybe, az ajánlkozó munkaerőt.

Gróf Széchenyi Viktor üdvözlése. Ma délelőtt Fejérvár megye tisztikara Szűcs Jenő aligpán vezetésével testületileg megjelent a harcterről visszatért gróf Széchenyi Viktor főispán előtt és meleg s avakban adta kifejezést örömének, hogy a főispán újból elfoglalta hivatalát.

Hősleink. A király az ellenséggel szemben tanusított vitéz és eredményes magatartása elismerésül Háber János vezérőrnagyot a 17. honvéddalgyalogezred volt parancsnokát, a 80. honv. gyalog dandárparancsnokát a hadi-ékitményes Lipótrend lovagkeresztjével, ns. Tömörly Géza alezredet, a 13. huszárezred ideiglenes parancsnokát pedig a hadi-ékitményes 3. osztályú vas-korona renddel tüntette ki.

Egy életrelváló indítvány. Debrecen város törvényhatósági bizottsága átiratot intézett városunkhoz, melyben azt javasolja, hogy a jelentkező, türethetetlen és mindig jobbban emelkedő drágaság miatt hatóságilag állapítsák meg az egész ország területére az öszszes közlelemzési cikkeket árat. A szükséges és életrelváló indítványt bizonyárá nálunk is megfontolás tárgyává tesszük és hozzájárulnak a Debrecen által megkezdett praktikus akcióhoz.

Vizsganap. A báránpusztai iskolában a napokban tartották meg az évvégi vizsgálatot. A szerény tantermet zsufolóság töltte be az otantani intelligencia. A precíz feleletek az iskola tanítóját dicsérik. Ez alkalommal Holczer Lajos bérlő 25 koronát, Bezgók József fülei plebános egyh. tanfelügyelő pedig értékes könyveket ajándékozott a szorgalmas tanuló jutalmására. A vizsgával egybekötött ünnepély a "Kárpáti induló" hangjaival végződött.

Nem töltik be a városnál az állásokat. A városnál több állás megüresedett, s a belügyminiszter felhatalmazást adott, hogy a háború alatt is betölthetők. A városi tanács tegnap tárgyalta a belügyminiszter leiratát, az engedélyje azonban nem fog élni, s egyelőre semmiféle üresedésben levő állást nem fognak betölteni.

Düledező házak. Nyikos István Csutura-u. 3. és Gabrovics József Csutura-u. 5. szám alatti házaik düledező állapotban vannak. Mivel a bentlakás életveszélyes, a rendőrség a lakókat kiakoltatta és a házakat lebontatta.

Panasz a gyepester ellen. A Déli Vasuti műhely főnöksége fejteltést tett a gyepester ellen, mert az a városból kihordott ürülfeket közvetlen a vasuti műhely mögött rakja le és ássa el, miáltal a műhely környékének levegőjét megromítja és megfertőzi. A műhelyfőnökség panaszára a rendőrség intézkedni fog a baj orvoslásáért.

Orgonahangverseny. A háboruban megvakult katonák javára folyó hó 25-én délután 6 órakor a helybeli zsidó vallásközség templomában orgonahangversenyt rendez. A hangverseny műsora: I. Rheinberger. Suite orgonára, Hege-düre, gondorkára, vonósötös kísérettel. Dr. Kneifl Ferenc (orgona) Hermann László (hegedű), Hartmann Imre, (gondorka) II a) Maa-beer. Románc. b) Rossini. Aria. Merson Simon főkántor. III. a) Händel. Sarabande. b) Purcell. Air. c) Giordani. Caro mio ben. Hartmann Imre, a királyi zeneakadémia gondorkaművész növendéke. IV. Hermann Legenda. Hegedűkar "orgonakisérettel. (Első előadás.) V. Wagner. Erzsébet imája "Tannhäuser" dalműből. Lukács Sándor, VI. a) Händel-Hubi. Largo. Hege-düre. b) Hermann. Nánie. Hermann László. VII. Erkel. Himnusz. A VI. számot dr. Kneifl Ferenc, a II. III. IV. és V. számot a királyi orgonán. Belépő díjak: földszinti, vagy karzati ülőhely 2 K, földszinti ülőhely 1 K. Gyegyek Krausz Verona Náador utcai dohánytözszejében előre válthatók. Fölülfizetéseket, melyek a tözszejben kitett iven jegyezhetők, a célra való tekintettel köszönettel fogadják. Az ülőhelyek az érkezés sorrendjében lesznek elfoglalva.

Gyermekcsíny áldozata. Gadácsai Antal Csonka-utca 2. szám alatti lakos 8 éves Antal fia valahol egy darab katonatöltényt szerzett, s jászútársainak jelenlétében egy kődarabon elslította. Kalapácsal ráütött a töltényre, mire az szétrobbant, s a töltény hüvelyének egy darabja az őt éves kis Margit hulgának terdére fu... t, akit súlyos sérülésével a Szent György kórházba szállították. Gadácsai Margit egész életére nyomorék marad.

Értesítem a hűlgyeket, hogy feleket és két tavaszi 40 cm. széles kosztümzövetekből a választék nálam most a legtejessebb. Jó minőség, olcsó árak, amelyek céggem állandó reklámját képezte, az ma az eddigieknél sokkal kedvezőbb. A szövetek színtartásukat a felelőséget vállalom. Rudbányai Imre kizárólagos posztókereskedő.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO

színház

Szerdán és csütörtökön
április 21. és 22-én:

A SZŐSZEGŐ

dráma 3 felvonásban.
Főszereplő: Lúly Beck.

Mozgófényképszemle az északi és déli harcterről.
1. szám. (Eredeti felvételek.)
Remek kiegszítő műsor.

A przemisi foglyok postája.
A Hadifoglyokát Gyámoltó és Tudósi Hivatal (Üllői-ut. 1.) przemisi hadifoglyokkal való levelezésre vonatkozó közleményével kapcsolatosan a következőket hozza köz tudomásra: Mindazok a levelezőlapok, amelyekre az van írva „Garnison de Przemysl”, a cenzura által soronkívül intéztetnek el; az orosz cenzura is ilyen irányban kerestetett meg. E levelezőlapok továbbí sorsa az új cím ismerete nélkül bizonytalan eshetőségeknek van kitéve, ezért azok, akik hozzátartozóik új tartózkodási helyét már ismerik, helyesen teszik, ha levelezőlapjaikon a „Garnison de Przemysl” mellett az új címet is pontosan feltüntetik, a fogoly volt katonai beosztásának, az ezred és a század számának feltüntetésével. Ami a szerb hadifoglyokat illeti, a szalonkii főkonzulunk által a Vöröskereszt hadifogly-bizottságához intézett távirata szerint Nisben és más hadifoglytelepeken a Magyar Vöröskereszt részéről háromezer ing, háromezer alsónadrág, hatezer kapca és ezer kiló szappant osztattak ki. A főkonzul a részletes jelentést levélben ígéri.

Aki nem hernyózott, megbüntetik. Simon Sándor rendőrfőkapitány tegnap végigjárta az egész Homoksort és Demkőhegyet, hogy meggyőződjék arról, hogy a lakosság teljesítette-e azt a rendeletet, mely a hernyók pusztítását teszi kötelességévé a gyümölcsfa-tulajdonosoknak. A szemle eredményeképpen megállapította, hogy 23-an nem teljesítették a rendeletet, kiket e miatt a rendőrbizottság fog majd felelőségre vonni. Csodálatos dolog, hogy a mi népként ilyen eszközökkel kell rászoktatni arra, ami neki magának használni legjobbat. A többi tulajdonosok is jól teszik tehát, ha még idejekorán gondoskodnak arról, hogy gyümölcsfaik tiszta állapotba jussanak.

Csak egy cigarettát. A Fejérmegyei Napló cigarettá gyűjtésének legutóbbi eredménye: Krausz-tözsde 30 cig. Havas-tözsde 223 cig. Rotter-tözsde 115 cig. Melcer-tözsde 43 cig., 4 szivar, Strasser-tözsde 37 cig., 3 szivar. Vértes-kereskedés 50 cig. Fogyasztási Szövetkezet 150 cig. Eddigi gyűjtésünk 40000 cigarettá és 550 szivar.

A háboru lelke. Irta dr. Prohászka Ottokár. A kivételes tehetség embere, a nagy tudós ebben a könyvében is a diadalmas világnézet embere, s a közönség nem találhat alkalmasabb olvasmányt a mostani időben, mint a megvárt pörkölt. A háboru lelke című könyvét. A mű ára 4 korona. Megrendelhető Budapesten az Élet kiadóhivatalában. I. ker. Fehérvári-ut. 15 c.

A hazának. Májor Mihályné fémet küldött a Fejérmegyei Naplónak a hadsereg számára.

Rövid hírek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik szeretett férjem és apánknak temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek vagy bármilyen módon részvétélükkel nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. Bakos Imréné és családja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett férjem, illetve apám temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, fájdalomukat bármilyen módon enyhíteni sziveskedtek, ezuton mond köszönetet dr. Kiss Lajosné és fia.

Halalozások. Kostyelik Andor, a székesfehérvári kerületi munkásbiztosítói pénztár szármeliorje hosszú szenvedés után, életének 28-dik évében, április 20-án meghalt. Temetése április 21-én délután fél 5 órakor lesz a Szentháromság temető kápolnájának halottasházából.

Gerhäuser Gitta, Gerhäuser Vilmos katonai élelmezési gondnok lánya, okleveles gyógyszerész április 21-én reggel két órakor súlyos szenvedés után életének 24. évében meghalt. Holttestét f. hó 23-án Pozsonyba fogják szállítani.

Rekvirálják a burgonyát. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a burgonya rekvirálása a legrövidebb idő alatt megkezdődik.

Liszt érkezett ma 2 vagonnal városunkba, amely már holnap kapható lesz.

A násári szoblatovajról, Forgó Máriáról, kiről egy közleményünkben mi is megemlékeztünk, a rendőri nyomozás kiderítette, hogy két esetben csakugyan követett el szoblatovajlást. A többszörösen büntetett előéletű hölgyet, ki e szakmában Budapesten nem egyszer dolgot adott a rendőrségnek, a rendőrfőkapitányság átadta a királyi ügyészségnek.

Péntek és szombat: szenzáció az Apollóban.

Ülés. Holnap délután 3 órakor tart ülést a városi háza a város anyagi ügyeit tárgyaló bizottság.

Köszönet. Schnetzer Nándor üvegkereskedő a hadikórházakban rendezett uszonnákhöz a szükséges edénykészleteket minden alkalommal készséggel átengedte. Szívességéért hálás köszönetet mond a Pro Patria vezetőség.

Előadások a színházban. Könyves Jenő színgazdáló 2. előadás megtartására kért engedélyt a városi színházban. A város az engedélyt megadta. Könyves az előadás jóvödelmének 20 százalékát a vak katonák javára ajánlotta fel.

A Hadseregélyző Bizottság folytatolagos kimutatása pénzadományokról ápril. 1-től ápril. 10-ig. A székesfehérvári kir. törvényszék, járásbírósa és ügyesség tagjainak ápril. havi fizetésének 1/3-a, azaz 106 K. 33 fill. Veres Frigyes 10 K. A széhhérvári tart. kórházak altisztái és írnoaki a vak katonáknak K. Knittelhofer József gyűjtése 29 K. Rotterék perselygyűjtése 4 K. 56 fill. Móroca Erzsébet perselygyűjtése 39 K. 27 fill. Halmossy Mici gyűjtése 42 K. 52 fill. Kollmann Ilonka gyűjtése 29 K. 24 fill. Radosné Piller Anna gyűjtése 55 K. 46 fill. Halmossy Gizi gyűjtése 55 korona 04 fillér.

Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált mellpasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert Magyar Korona, gyógyszerüzében Székesfehérvár Városházán.

Felvágottak, sajtók nagy választékban. Borok, pezsgők, rumok és likörök; cukorkák, teasütemény, Müncheni Szalvator sör. Pénteken balatoni süllő Gebauer Testvéreknel, Kosuth-utca. Telefon 340.

PIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOR ÉPÜLETE) ::
Pörkölt kávékeverékek! Nőle-
érhetetlenek! Saját villamos
kávépörkölt! Telefon 250.

Széhhérvár szab. kir. város

APOLLO
színháza.

Előzetes jelentés.

PÉNTEKEN és SZOMBATON,

április hó 23 és 24-én.

A világhírű Conan-Doyle ciklus utolsó sorozata:

Dr. **MOR'S**

Szenzációs detektívdráma 3 felv.

SHERLOCK HOLMES

leghíresebb detektív szerepét

Ferdinand Bonn

a kiváló német színész alakítja.

Rendes helyárok

Szives figyelmeztetés: Az előző sorozatoknál a közönség körében megnyilvánult óriási érdeklődés és a jegyváltásnál elkerülhető tolongás miatt, ajánlatos a jegyet előre megváltani.

Nagyszerű újítás folytán gyermekelővételek a legsikerültebben készülnek **VIRAG** műtermében Rákóczi utca 5. Szolid egységés árak. Telefon 334.

SZINHÁZ.

Az Apolló Színház tegnapi műsorának slágerja A szöszegő valóság szenzáció. A darab főszereplője Lilly Beck a kiváló színésznő, játéka, a darab kiállítása és rendezése a világhírű Svenska filmgyár kiváló előzeteskedéséért dicsérik. A műsor többi számai kitűnő vigiátékok és eredeti harctéri felvételek, melyek teljes egészükben ma láthatók utoljára. A helyárok rendek.

Szerkesztői üzenet.

Helyben. Gaál Pál egészségügyi íródes (17. népfelkelő gyalogezred 1. század) felesége segélyüggyben forduljon a Hadseregélyző Hivatalhoz (Iskola utca 2. sz.)

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön április hó 21 és 22-én:

Mult heten a Bpesti Omnia-ban óriási sikert aratott

Bünös ÉVA.

Modern erkölcsdráma 3 felvonásban, — (filmszenzáció).
Eva: Juge Stub.
Anna: Jenny Róchgárd.
Dagmartheater művésznői.

Fényes pótműsor.

Hétköznapokon az előadások kezdete fél 7 és 9 órakor.

APRÓHIRDETÉSEK.

Varrónók hadimunkák elkészítésére felvétetnek. Cim a kiadóhivatalba:

Ösz-utca 4. számú házat a helyszínen folyó hó 25. délután 2 órakor önkéntes árverésen eladják.

Egy fiatal szentbarnáthyi kutyá eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mindenesfalu felvétetnek Vadász-tözsdeben. Budai-ut.